

PERGALĖ

LIETUVOS KP(b) ZARASŲ RAJONO KOMITETO IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ DĒPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

ZARASAI

1952 m.

vasario mėn.

20

TREČIADIENIS

Nr.15(687)

Kaina 15 kap.

Numeryje:

1. Tarybų Lietuvoje—1 pusl.
2. Bolševikiškai ruošti pavasario sėjai. —2pusl.
3. P. ČERNOVAS ir K. KLEIMIONOVAS: Plačiau diegti priešakinį patyrimą ir mokslo laimėjimus. —2—3 pusl.
4. B. VĖTRINIS ir J. JUODKA. Ekonomiškai naudoti pašarus—3 pusl.
5. A. ADAMOVA. Šiaudų parengimo šėrimui patyrimas. —3 pusl.
6. Kolonijų tautos kovoje už savo išsivadavimą—4 pusl.
7. Tarptautinė apžvalga —4 pusl.

Rimtą dėmesį darbo žmonių laiškam ir skundams

Tarybinė liaudis, vadovaujama bolševikų partijos, užtikrintai eina komunizmo statybos keliu. Kiekviena diena atneša naujas pergales taikiamame kūrybiniame darbe. Ir kuo didesni mūsų laimėjimai, tuo didesnius reikalavimus stato tarybiniai žmonės savo darbe, tuo ryžtingiau kovoja prieš trūkumus, trukdančius žengti pirmyn.

Savo laiškuose laikraščių redakcijoms ir įvairioms įstaigoms darbo žmonės pasakoja apie savo laimėjimus darbe. Kartu su tuo darbo žmonių laiškuose ir skunduose yra kritikinių pastabų dėl trūkumų atskirų įstaigų ar organizacijų darbe, pasiūlymai šiems trūkumams ištaisyti.

Laiškas, kurį gauna įstaiga, nėra privatus kreipimasis, privatus skundas. Tai dokumentas, turintis didelę reikšmę. Kreipdamiesi į tarybines įstaigas, darbo žmonės vadovaujasi, pirmiausia, patriotiniu rūpinimusi savo Tėvynės gailios stiprinimu, kolūkinės santvarkos suklestėjimu, tarybinių įstatymų vykdymo jausmu.

Kiekvienas partinis ir tarybinis darbuotojas privalo jautriai ir laiku reaguoti į darbo žmonių laiškus ir skundus, imtis reikiamų priemonių.

Tačiau bolševikinis stilius dirbant su darbo žmonių laiškais ir skundais neretai pažeidžiamas. Apie tai liudija paskelbtas šiandien laiškas Turmanto stoties darbuotojo drg. A. Žindulio, kuris nuo 1949 metų negali gauti iš socialinio aprūpinimo skyriaus pensijos. Iš viso socialinio aprūpinimo skyriuje buvo prileisti vilkinimas ir neatsakingumas apsvairstant skundus ir pareiškimus, buvo pažeidžiami nustatyti terminai skundų ir pareiškimų apsvairstymui.

Nesavalaikiai buvo peržiūrimi laišškai ir skundai miesto vykdymajame komitete. Dažniausiai į darbo žmonių skundus ir pareiškimus buvo duodami šabloniški atsakymai, neįsigilinant į reikalo esmę.

Dideli trūkumai apsvairstant kolūkiečių laiškus ir skundus buvo prileisti žemės ūkio skyriuje. Į laiškus ir skundus būdavo atsakoma pavėluotai.

Visus šiuos trūkumus įstaigų vadovams neseniai nurodė partijos rajono komiteto biuras ir pasiūlė trumpiausiu laiku sutvarkyti darbo žmonių laiškus ir skundų apsvairstymą rajono vykdomojo komiteto skyriuose, užtikrinti tinkamą laiškus ir skundų įskaitą ir jų apsvairstymo kontrolę. Reikia ryžtingai kovoti prieš biurokratiškos pažiūros į darbo žmonių laiškus ir skundus pasireiškimus. Nė vienas toks faktas negali ir neturi pasilikti išaiškintas. Už kiekvieno laiško stovi gyvas žmogus. Jis tikisi, kad jo pasiūlymai bus rimtai apsvairstomi, ir kritika bus priimta, o pagal skundus bus imamasi tinkamų priemonių. Tai ir suprantama. Tarybiniai žmonės su gilia pagarba žiūri į valstybinį aparatą, jie tikri, kad jis jautriai žiūri į jų laiškus ir skundus.

Laikas įvesti bolševikinę tvarką visose įstaigose ir organizacijose svarstant laiškus ir skundus. Kiekvienas laiškas turi būti užregistruotas ir slunčiamas toliau. Priimti atitinkamą nutarimą dėl kiekvieno darbo žmonių laiško turi įstaigos vadovas. Jis atsakingas už kiekvieno laiško ar skundo greitą ir teisingą apsvairstymą.

Negalima taikstyti su laišku užlaikymu, su formaliais atsakymais autoriams. Neuztenka priimti gerą sprendimą. Reikia pasiekti, kad tas sprendimas būtų be vilkinimo įvykdytas.

Darbo žmonių laišškai—viena iš tarybinių įstaigų su masėmis bendravimo formų. Savo patarimais, laiškais, pasiūlymais darbo žmonės įneša didelį indėlį į komunizmo statybos reikalą.

Kiekvieno vadovo pareiga jautriai išiklausyti į masių balsą, kreipti rimčiausią dėmesį į darbo žmonių laiškus ir skundus.

Traktoriai atremontuoti

RADVILIŠKIS, (ELTA). Lenkyniaudamas dėl pavasario sėjos tinkamo sutikimo, Kalno Gražionių tarybinio ūkio darbininkų kolektyvas pirma laiko baigė traktorių parko remontą. Visos atremontuotos mašinos buvo išbandytos ir pagal aktus at-

duotos traktorininkams. Baigiamas remontuoti prikabinamasis inventorių.

Remontuojant pasižymėjo drg. drg. Vitartas ir Navickas, kalviai drg. drg. Onaitis ir Bekeris.

Tarybų Lietuvoje

Skaudivilės Kultūros namų meno saviveiklos choras ir ansamblis liaudies talentų srities apžiūroje užėmė pirmą vietą. Dabar Viktorui Pikeliui vadovaujant kolektyvas rengia naują programą Tarybinės Armijos dieni: Aleksandrovo „Kantatą apie Staliną“, finalą iš Talat-Kelpšos kantatos apie Staliną ir Kručinino „Mūsų Tėvynė—taikos tvirtovė“.

Nuotraukoje: choro ir ansamblio išstojimas Skaudivilės Kultūros namuose.

B. Umbraso nuotrauka

(ELTA).

Tarybinės Armijos dienos garbei

PANEVĖŽYS, II. 18 d. (ELTA). Lenkyniaudamas dėl Tarybinės Armijos 34-ųjų metinių prideramo sutikimo, miesto pramonės kombinato kolektyvas žymiai pralenkia grafiką. Pirmąją vietą iškovojė mechaninis cechas, kuriam vadovauja buvęs Didžiojo Tėvynės karo dalyvis drg. Valys. Geriausiai šio cecho stachanovininkai drg. drg. Pivoras, Šimoliūnas ir Tomkevičius savo išdirbį padidino kiekvienas iki dviejų normų per pamainą.

Stojęs stachanovinė sargybon Tarybinės Armijos dienos garbei, gerus rodiklius pasiekė baldų cecho kolektyvas. Priešakiniai stachanovininkai staliai drg. drg. Arčemas, Kušleika ir Ščerbinskis savo dienes užduotis įvykdė 150—170 proc.

Buvusių frontininkų stachanovinis darbas

Vilniaus „Viktorijos“ avalynės fabriko supiovimio ceche su meile atsiliepiama apie buvusius frontininkus, tapusius gamybos pirmūnais, garsiais stachanovininkais.

Didelį kovos kelią Didžiojo Tėvynės karo frontuose nuėjo Josifas Kovarskis. Buvęs karys narsiai kovėsi prieš hitlerinius grobikus. Tėvynė jo kovinius žygdarbius pažymėjo dviem garbingais apdovanojimais. Nutilus kovų griausmui, Josifas Kovarskis grįžo prie taikus

darbo.

Fabrike J. Kovarskis greitai įsisavino suplovėjo profesiją. Dabar jis eina stachanovinę sargybą Tarybinės Armijos ir Karinio Jūrų Laivyno dienos garbei. Supiaudamas aulų detales jis per pamainą 1,5 karto viršija normą. Beveik visa jo pagaminta produkcija yra pirmos rūšies. Buvęs frontininkas vienas pirmųjų ceche pradėjo lenktyniauti dėl produkcijos savikainos mažinimo savo operacijoje. Vien

sausio mėnesį jis sutalpė daugiau kaip 1000 kvadratinę decimetrų viršutinės odos ir tekstilės.

Taip pat sėkmingai eina stachanovinę sargybą buvusieji Tarybinės Armijos kariai suplovėjai I. Orlovas ir E. Calas.

Naujais darbo laimėjimais pažymi Tarybinių Ginkluotųjų Pajėgų šlovingąją sukaktį ir daugelis kitų cecho darbininkų.

Paremiame „Pamiat Lenina“ kolūkio kolūkiečių kreipimąsi

„Pamiat Lenina“ žemės ūkio artelės kolūkiečių ir statybos brigados kreipimasis paskatino mus labiau paspartinti pasiruošimą visuomeninių pastatų statybai.

Dabar mūsų kolūkis gabeną statybines medžiagas į statybos vietą. Buvo išpirkta 225 kub. metrai statybines miško medžiagos. 200 kub. metrų miško medžiagos jau iškiršta. Pavyzdinčiai dirba ruošiant miško medžiagą kolūkiečiai Nastajus, Šapkinas, Vaitkevičius ir kiti.

Ne mažiau 150 kub. metrų medienos supiausime į lentas. Jau supiauta daugiau 20 kub. metrų medienos.

Pavasarij pradėsime plytinės statybą; taip pat pradėsime gaminti kalkes.

Visuomeninių pastatų statybą šiais metais žymiai išplėsim. Pastatysime kolūkio klubą, pradėsime kolūkio gyvenvietės statybą. Pastatysime naujų patalpų visuomeniniams gyvuliams: 200 vietų kiaulidę ir 40 vietų veršidę.

Mūsų užsibrėžtieji uždaviniai bus įvykdyti — kolūkių puoš nauji visuomeniniai pastatai.

B. Andrijauskas

„Krasnyj Oktiabr“ kolūkio pirmininkas

Tarybinės Armijos ir Karinio Jūrų Laivyno 34-ąsias metines sutinkant

Visoje šalyje vyksta pasirengimas Tarybinės Armijos ir Karinio Jūrų Laivyno 34-osioms metinėms. Miestuose ir kaimuose daromos ekskursijos į istorines vietas, turinčias sąryšį su didvyriška Tarybų Sąjungos Ginkluotųjų Pajėgų kova Piltetinio ir Didžiojo Tėvynės karo metais, organizuojamas kolektyvus muziejų ir parodų lankymas.

(TASS).

Bolševikiškai ruoštis pavasario sėjai

Pasirengimas pavasario sėjai apylinkės Tarybos dėmesio centre

Pasirengimas pavasario sėjai — pagrindinis uždavinys, stovintis dabar prieš kolūkius. Nuo tinkamo pasiruošimo sėjai priklauso ir pačios sėjos sava laikis įvykdymas, o tuo pačiu ir laukų derlingumas.

Įvertindama tinkamo pasiruošimo pavasario sėjai kolūkiuose reikšmę, Imbrado apylinkės Taryba šiam uždaviniui skiria rimtą dėmesį.

1952 m. sausio mėn. 28 d. įvykusioje apylinkės Tarybos sesijoje pasiruošimo pavasario sėjai apylinkės kolūkiuose klausimas buvo plačiai aptartas. Kolūkiams buvo duoti konkretūs uždaviniai dėl

pasiruošimo sėjai darbų vykdymo. Inventoriaus remonto darbai įpareigoti atlikti ne vėliau š. m. kovo mėn. 1 dienos. Kolūčiai sudarė specialias remonto brigadas, taip pat organizuojamos dirbtuvės remontui. Prie jų yra priskirti apylinkės Tarybos deputatai, kurie kontroliuoja darbų vykdymo eigą, teikia praktinę pagalbą kolūkių pirmininkams.

Šiuo metu „Pirmūno“ kolūkyje jau atremontuota 62 proc. žemės ūkio inventoriaus, „Spalio“ kolūkyje — 40 proc. Vasario mėn. 11 d. apylinkės Taryboje buvo svarsto-

mas klausimas dėl vietinių trąšų sukaupto bei mineralinių trąšų atgabenimo. Šis klausimas taip pat buvo aptartas kolūkiečių susirinkimuose. Nemažą darbą kaupiant vietinės trąšas atliko „Spalio“ kolūkio kolūkiečiai.

Apylinkės Taryba priėmė platų nutarimą, apie kurio vykdymą artimiausiu laiku bus išklaustos kolūkių pirmininkų ataskaitos.

Artimiausiu laiku Imbrado apylinkės kolūčiai pavasario sėjai bus pilnai pasiruošę.

B. Misiūnas
Imbrado apylinkės Tarybos pirmininkas

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

Pažado išpildymo laukiu trejus metus

Geležinkelio transporte išdirbau keturiais dešimt metų. Sutinkamai su Vyriausybės nutarimu aš turju teisę gauti pensiją. Dar 1949 m. aš priščiau į rajono socialinio aprūpinimo skyrių dokumentus, reikalingus gauti pensiją. Mane užtikrino, kad pensija greit išmokės. Bet štai praėjo jau treji metai, o pažadai neišpildomi. Per šį laikotarpį vienuolika kartų pats buvau rajono socialinio aprūpinimo skyriuje, dešimtis kartų skambinau telefonu,

ir visada girdžiu vieną soc. aprūpinimo skyriaus inspektoriaus drg. Semionovo atsakymą: „Viskas tvarkoje, išmokėsime“.

Kyla klausimas: kiek laiko galima kęsti tokį biurokratizmą ir atidėliojimą tarybinėje įstaigoje? Kada aš galėsiu gauti man valstybės paskirtą pensiją?

A. Žindulis

Turmanto stoties įskaitos biuro darbuotojas

Stato valstybei pieną

Gerai pradėjo savo darbą 1952 m. pieno priėmimo punktas Molotovo vardo kolūkyje. Patalpos yra gerai sutvarkytos, pilnai apsirūpinta kuru, darbas atliekamas švartai ir tvarkingai.

Nemaži kiekiai pieno pristatomi iš kolūkio stambiųjų

raguočių fermos.

Sparčiai vykdo pieno paruošas už 1952 m. ir kolūkiečiai. Kolūkietis P. Steponavičius jau pristatė virš 100 litrų pieno. Jo pavyzdžiu seka ir kiti kolūkiečiai.

A. Vorobjovas

N. V. Gogollo 100-osioms metinėms paminėti

Aktyviai ruošiasi N. V. Gogollo mirties šimtųjų metinių minėjimui Zarasų vidurinės mokyklos Nr. 1 literatų būrelis. Vyksta pasikalbėjimai apie didžiojo rašytojo gyvenimą ir kūrybą.

Moksliečiai ruošia meninę programą iš N. V. Gogollo kūrinio „Mirusios sielos“, o taip pat jo komedijos „Revizorius“.

P. Žalvarnis

Pavasario sėją sutiksime pilnai pasiruošę

Pavyzdinčiai pasiruošti pavasario sėjai, gerai ją atlikti ir išauginti aukštą derlių — tokį uždavinį pastatė sau „Pažangos“ kolūkio kolūkiečiai.

Stropaus kolūkiečių darbo dėka jau atlikta eilė pasiruošimo sėjai darbų. Užbaigtas grūdų valymas, pilnai sudaryti sėklų fondai. Valant grūdus gerai pasidarbavo kolūkiečiai A. Juodvalkis, E. Šileikis, J. Ardišauskas. Jie kasdien viršydavo dienas užduotis.

Sparčiai remontuojamas in-

ventorius. Prie inventoriaus remonto dirba dvi kolūkio kalvės. Kolūkio kalvis Šileikis kokybiškai atremontuoja žemės ūkio inventorių. Jau atremontuota 40 arklinių plūgų, 50 akėčių, 18 vežimų ir daug kito žemės ūkio inventoriaus.

Didelį dėmesį skiriame ir mineralinių bei vietinių trąšų sukauptimui. Mineralinės trąšos jau išpirktos ir gabenamos į kolūkio sandėlius. Kaupiamos ir vietinės trąšos.

Pagerinome traukiamosios

jėgos priežiūrą. Darbiniam arkliams duodame geresnį pašarą. Pavasario darbų laikotarpiui išskyrėme 415 centnerių stambiųjų pašarų ir taip pat avių.

Gerai pasiruošę pavasario sėjai, užtikrinsime sėkmingą jos atlikimą, tuo pačiu padėsime pagrįstą aukštam 1952 m. derliui.

P. Ivanovas

„Pažangos“ kolūkio pirmininkas

Baigia pasirėngimą pavasario sėjai

Gerai organizuotas pasiruošimas pavasario sėjai Julijos Žemaitės vardo kolūkyje. Kolūkyje pilnai sudarytas sėklų fondas, sėklos gerai išvalytos.

Gerai padirbėjo kolūkio kalviai. Jau atremontuota 70 arklinių plūgų, 72 poros akėčių „zig-zag“ ir daug kito žemės ūkio inventoriaus.

Kolūkyje kaupiamos vietinės trąšos, taip pat į kolūkio sandėlius gabenamos mineralinės trąšos.

L. Simonavičius

Neremontuojamas inventorius

Karveliškųjų apyl. Kalinino vardo kolūkyje mažai tesirūpinama pasirėngimu pavasario sėjai. Kolūkis apsiribojo rengiantis pavasario sėjai tik tuo, kad sudarė sėklų fondus. Inventorius remontuoti dar nepradėtas, nėra atgabenta mineralinių trąšų.

Gerai pasirėngimui pavasario sėjai kolūkyje yra visos galimybės, todėl ši padėtis nedelsiant turi būti ištaisyta.

B. Vingys

Pamiršamas svarbus reikalas

„Bolševiko“ kolūkis turi visas galimybes tinkamai pasiruošti pavasario sėjai, tačiau kolūkio valdyba į tai neatkreipė rimto dėmesio.

Pasibaigus rudens arimui, plūgai, akėčios ir daug kito žemės ūkio inventoriaus buvo nuvežta prie kalvės ir dabar tebeguli ten neatremontuota.

Užmiršta ir apie mineralinių trąšų pargabenimą.

Kolūkio valdyba turi nedelsiant sutvarkyti šį reikalą.

E. Vėjetas

Kolūkiečiai mokosi

Daugiau kaip 50 Ždanovo vardo kolūkio kolūkiečių mokosi vakarinėje mokykloje ir kursuose neraštingumui likviduoti. Anksčiau buvęs beraštis kolūkietis M. Meškėnas šiandien, padedant Degučių septynmetės mokyklos mokytojams bei komjaunuoliams, mokosi. Jis gerai įsisavina žinias.

Gerai mokosi kolūkiečiai J. Mažeika, Kemeklienė, S.

Meškėntenė, S. Leipienė ir kiti.

Kolūkiečiai, kurie yra baigę 4 ar 7 klases, taip pat kelia savo žinių lygį. Kolūkietė D. Tvardauskaitė išvyko mokyti į fermų vedėjų kursų, kolūkietis B. Šimkevičius — į mechanizatorių kursus. Kiti mokosi savarankiškai, skaitydami literatūrą kolūkio klube — skaitykloje ir apylinkės bibliotekoje.

R. Griekvičius

Plačiau diegti priešakinį patyrimą ir mokslo laimėjimus

Tarybinio agrobiologijos mokslo ir pirmųjų patyrimo įdiegimas į kolūkinę gamybą vaidina didžiulį vaidmenį kovojant už žemės ūkio kultūrų derlingumo padidimą bei visuomeninės gyvulininkystės produktyvumo pakėlimą. Tuo galima akivaizdžiai įsitikinti iš Šiaulių srities Biržų rajono pavyzdžio.

Praėjusiais metais čia pirmą kartą buvo pradėta planingai diegti į gamybą agrotechnines priemones. Šių priemonių taikymas davė puikių rezultatų. „Tarybinės žemės“ kolūkis įvedė teisingą rudeninio arimo sistemą. Nepaisant nepalankių oro sąlygų gilus rudeninis arimas įgalino žemės ūkio arteles nuimti po

20,6 centnerio miežių iš hektaro visame pasėlyje plose. Tai daugiau negu 2 centneriais viršija 1950 metų derlių. Dar didesnę efektą davė dirvos patėrimas vietinėmis ir mineralinėmis trąšomis, kuris buvo vykdomas vienu metu su rudeniniu arimu. Linų sėja gerai patėrtoje, iš rudens giliai suartoje dirvoje „Nausėdžių“ ir „Atelties“ kolūkiuose užtikrino linų pluošto derlių po 5 ir daugiau centnerių iš hektaro.

Labai naudinga pasirodė siauraeilė ir kryžminė sėja. „Raudonosios vėliavos“, „Medeikių“ ir „Tarybinio artojo“ žemės ūkio artelėse tokiu būdu pasėty grūdinių kultūrų derlius, palyginti su paprasta

eiline sėja, pakilo 2—2,5 centnerio iš hektaro. Efektyvus buvo ir papildomas žeminių pasėlių patėrimas vietinėmis ir mineralinėmis trąšomis pavasarį.

Žymiai sumažino pasėlių užteršimą piktžolėmis sluoksninis grynųjų pūdytųjų dirbimas. „Tarybinio artojo“ kolūkyje iš šiuo būdu dirbtos pūdytos rugių iš vieno hektaro 30 hektarų plose.

Priešakiniai metodai buvo taikomi ir kolūkinėje gyvulininkystėje. Tai žymiai pakėlė gyvulių produktyvumą.

Neseniai Biržų rajono Darbo žmonių deputatų tarybos vykdomasis komitetas patvirtino 1952 metų planą mokslo

laimėjimams ir priešakiniam patyrimui įdiegti į kolūkinę gamybą. Planu numatyta šiais metais žymiai platesniu mastu įdiegti agronomijos mokslą ir novatorių patyrimą visuose rajono kolūkiuose. Plane numatytos priemonės siekia išnaudoti visus esančius rezervus žemės ūkio kultūrų derlingumui ir gyvulių produktyvumui padidinti, bendrai žemdirbystės ir gyvulininkystės kultūrai pakelti.

Pabiržės ir Parovėjos MTS mechanizatoriai turės atlikti gilųj rudeninį arimą anksčiau nuskutus ražienas 3.000 hektarų plose, tame tarpe technikinėms kultūroms skirtuose plotuose, vienu metu su arimu patėrdami mėšlu, durpėmis ir mineralinėmis trąšomis 1.200 hektarų plotą. Žiemkencijų papildomas tręšimas bus atliktas pavasarį visuose kolūkiuose bendrame 7.410

hektarų plose. Be to, numatyta papildomai patėsti mineralinėmis trąšomis daugiameses žoles 3.340 hektarų plose. Kolūčiai pagamins daugiau kaip 200 tonų organinių — mineralinių granuluotųjų trąšų.

Siauraeilė ir kryžminė vasario sėja bei žiemkencijų sėja bus atlikta 2.500 hektarų plose. Šių metų derliui skirtame plose rudenį kryžminiu būdu pasėta 260 hektarų žeminių kviečių ir rugių. Platesniu mastu — 1.780 hektarų plose — užplanuota sluoksninis grynųjų pūdytųjų dirbimas. Tai bus atlikta MTS jėgomis.

Šiais metais žymiai daugiau bus naudojama mechanizmas. Numatyta kompleksškai mechanizuoti visus cukrinių runkelių auginimo darbus — sėjimą, tarpeilinį dirbimą ir derliaus nuėmimą. Žymiai daugiau bus panaudota linarovių. Mechanizuojamas laukų apvalymas

Tikriname gyvulių žiemojimą fermose

Ekonomiškai naudoti pašarus

Gera gyvulių priežiūra žiemojimo laikotarpiu yra svarbiausias gyvulininkystės darbuotojų uždavinys. Viena iš sąlygų, padedančių sėkmingai vykdyti šį uždavinį, yra teisingas pašarų naudojimas, griežta jų apskaita ir apsauga nuo išgrobstymo.

Šiam reikalui rimto dėmesio nebuvo skiriama M. Melnikaitės vardo kolūkyje. Kolūkyje pašarai naudojami be jokios tvarkos. Nuo pat žiemojimo periodo pradžios gyvulininkystės fermose (fermų vedėjas drg. F. Ovčinkovas) nesilaikoma šėrimo normų, nevedama pašarų apskaita. Pašaras, paskirtas stambių raguočių fermai, neperveduotas nei sandėlininkui, nei fermų vedėjui. Pašaras gyvuliams imamas be kolūkio valdybos parėdymo, nesveriamas.

Nesilaikant šėrimo normų, gaunami nuostoliai, nes pašaras suminamas į mėšlą. Tokiu būdu pereikvota žymūs kiekiai stambių pašarų. Vien tik vasarinių šiaudų pereikvota apie 10 tonų.

Pašaras nesaugojamas. Stambiems raguočiams skirtas pašaras stovi skylėtoje, be durų patalpoje, netvarkingai išmėtytas. Pirmoje brigadoje be priežiūros palikta apie 10 tonų gero pašaro.

Čia pasitaikė ir grobstymo faktų, bet prieš tai nesiimama jokių priemonių. Pavyzdžiui, kolūkietė M. Babachina savavališkai naudoja kolūkio pašarą, o už tai jai nėra jokios atsakomybės. Kolūkio revizijos komisija nesiidomi pašarų sunaudojimu ir nė karto nepatikrino, kaip fermose pašarai naudojami.

Blogai prižiūrimas prieauglis. Jaunus kumeliukus šeria blogos kokybės šienas. Jie visi yra blogai nušerti, o kai kurie yra visai sunykę.

Pašarai šėrimui neparuošiami, nors sąlygos tam yra. Kolūkyje yra akselinės ir šakniavaisiams piaustyti mašinos, bet jos nenaudojamos. Zootechniko nurodymai dėl gyvulių maitinimo, jų priežiūros, pašarų suvartojimo nevykdomi. Kolūkyje yra 86 tonos sultingųjų pašarų, bet jie gyvuliams maitinti dar nepradėta naudoti.

Taip netvarkingai naudojant pašarus, ju iki žiemojimo periodo pabaigos neužteks. Todėl kolūkio valdyba nedelsiant turi imtis priemonių sutvarkyti pašarų įskaitą, apsaugą ir sunaudojimą.

B. Vėtrinis
zootechnikas

J. Juodka
„Pergalės“ korespondentas

Valstybinės sėklų kokybės inspekcijos Kretingos laboratorija vykdo daugiau negu 50 Salantų ir Kretingos rajonų kolūkių sėklų analizę. Dabar laboratorijoje vykdomos analizės sėklų drėgmės ir daigumo atžvilgiu.

Nuotraukoje: (iš kairės į dešinę) laborantas Stasė Lapaitė ir vyriausias laborantas Felė Gedvilienė atlieka „Kretingos“ kolūkio sėklų analizę.

B. Umbraso nuotrauka
(ELTA).

nuo akmenų. Visos traktoriinės brigados pradės dirbti pagal valandinį grafiką.

Gyvulininkystės srityje numatoma toliau pakelti pieno išmilžį gausiai šeriant karves sultingais pašarais, organizuoti dažnesnius kiaulių apvaisinimus, dirbtinį avių apvaisinimą. Penkiuose kolūkiuose sukurtos veislinės arklinių kystės fermos.

Imamasi priemonių gaminti daugiau pašaro gausėjantiems visuomeniniams gyvuliams šerti. Apie 4.000 hektarų pievų ir ganyklų bus apvalyta nuo krūmų, kupstų, akmenų, kelmų. Kartu organizuojamas pievų ir ganyklų tręšimas vietinėmis ir mineralinėmis trąšomis. Šios priemonės įgalins pakelti pievų ir ganyklų derlingumą 20–25 procentais. 19 kolūkių organizuojamas žaliasis konvejeris,

visose žemės ūkio artelėse bus ruošiamas vitamininis šienas gyvulių prieaugliui.

Siekiant sėkmingai įgyvendinti visas priemones, numatytas plane, rajono kolūkiuose dar plačiau bus išvystyta žemės ūkio propaganda. Socialistinės žemdirbystės pirmūnų darbo metodus turi išsivirti visi kolūkiečiai. To patyrimo studijavimas vyks pirmoje eilėje agrozootechnikiniuose kursuose. 6 kolūkiuose sukuriami žemės ūkio ūkiuose sukuriami žemės ūkio kultūros namai. Agronomai, zootechnikai, mechanizatoriai skaitys kolūkiečiams paskaitas, rengs su jais pasikalbėtas, rengs organizuojami trumpalaikiai kursai masiniams kolūkiniams kadrui parngti ir kursai mechanizatorių kadrui kvalifikacijai pakelti. Rajono kinofikacijos skyriui pavesta užtikrinti žemės ūkio ir moks-

lo populiarizacijos filmų demonstravimą kolūkiuose.

Priimtu planu siekiama per artimiausius dvejus – trejus metus visame rajone pakelti vidutinį grūdinių kultūrų derlingumą iki 21 centnerio iš hektaro, cukrinių runkelių – iki 270 centnerių, ilgapluočių linų pluošto – iki 5,2 centnerio, daugiamečių žolių šieno – iki 40 centnerių, pašarnių šakniavaisių – iki 450 centnerių iš hektaro.

Ruošiant planą mokslo laimėjimams ir pirmūnų patyrimui įdiegti, aktyviai dalyvaavo Biržų rajono žemės ūkio specialistai, kolūkių pirmininkai, partinis ir tarybinis aktyvas. Tokie planai turi būti paruošti kiekviename mūsų respublikos rajone.

Agronomas P. Černovas
zootechnikas
K. Kleimionovas

Šiaudų parengimo šėrimui patyrimas

Sotus ir šiltas gyvulių žiemojimas yra svarbiausia sąlyga tolesniam visuomeninės gyvulininkystės augimui, jos produktyvumo pakėlimui. Daugmetis patyrimas įtikino mus, kad šiltose; švariose ir šviesiose patalpose su tvarkingomis edžiomis gyvuliai reikalauja mažiau pašaro, nes gerai suėda jį ir geriau įsivaina.

Bet esant gerai sutvarkytoms patalpoms, mes stropiai saugojame ir taupiai sunaudojame visus pašarus. Šienas, šiaudai ir pelai sukrauti aptvertose stirtose ir kūgiuose sandėlininko žinioje. Su zootechniko pagalba mes sudarėme mėnesinius pašarų sunaudojimo planus visam šėrimo laikotarpiui. Sandėlininkas atleidžia pašaro tik jį pasverdamas, remiantis specialiais lydraščiais, pasirašytais kolūkio pirmininko ir sąskaitininko, sutinkamai su planu.

Į šėrimo racionus mes įjungiamo šiaudus. Prieš dvejus metus mes sušerdavome juos be paruošimo. Gyvuliai nenoriai ēsdavo šiaudus, blogėdavo jų kūno stovis ir krisdavo jų produktyvumas. Todėl 1950 metais kolūkio valdyba įrengė akselinę, varomą elektriniu motoru. Šia akseline mes ir smulkiname

šiaudus. Stambiams raguočiams šiaudai piaustomi 3–5 cm ilgio, o arkliais – 1,5–2 cm.

Prieš šeriant akselis sukraunamas tam tikroje duobėje, kur jis pats savaime susyla. Duobės dugnas ir sienos išklotos lentomis. Duobė padalyta į keturis skyrius. Kiekviename skyriuje telpa apie 300 kg akselio.

Šiaudų savaiminis sušilimas vyksta tokiu būdu: akselis sukraunamas į skyrius sluoksniais 20–30 cm storio, kiekvienas sluoksnis aplaistomas šiltu vandeniu – 7–8 kibirai 100 kilogramų akselio. Vandens temperatūra neturi būti žemesnė 20–30 laipsni. Sudrėkintą akselį mes po kiekvieno sluoksnio uždėjimo stipriai plūkiame, ypač kampuose. Priešingu atveju gali pasilikti tuštumų, kuriose pasirodo pelėšiai ir sulauko savaiminio sušilimo procesą.

Kai skyrius pripildytas, mes apdengiame jį lentų dangčiu ir prispaudžiame kroviniu, o šaltu laikotarpiu uždedame dar ir šiaudinį uždangalą (molą). Antrą dieną tokiu pat būdu pripildome antrą skyrių, trečią dieną – trečią skyrių ir t.t.

Savaimingo sušilimo ir rūgimo procesas trunka 3–4

dienas. Šiaudai iš kiekvieno skyriaus sunaudojami per vieną dieną, o po to skyrius vėl užkraunamas. Kol sunaudojame likusiųjų trijų skyrių šiaudus, pirmame skyriuje šiaudai jau bus parngti šėrimui. Tokiu būdu keturi skyriai užtikrina nesutrinkamą gyvulių aprūpinimą parngtais šiaudais. Išėmus šiaudus, kiekvieną skyrių reikia stropiai išvalyti nuo liekanų ir laikas nuo laiko išplauti sienas ir dugną karštu šarmu ar išbaltinti kalkėmis.

Po rūgimo šiaudai įgauna malonų kvapą bei skonį ir noriai gyvulių ēdami. Akselį mes duodame gyvuliams šiltą, prieš tai paskandinami druska ir miltų atliekomis arba smulkiai supiaustytais šakniavaisiais.

1950–51 m. m. žiemos laikotarpiu mes duodavome karvėms po 2 kg šieno, o likusį stambių pašarų kiekį – šiaudais, paruoštais virš minėtu būdu. Nežiūrint to, pirmelžimas padidėjo, palyginus su ankstyvesniais metais, kada karvės gaudavo ligi soties 272 kilogramus šieno.

A. Adamova
Leningrado srities, Lomonosovo rajono, Lomonosovo vardo kolūkio pieno-prekinės fermos vedėja

Rūpinimasis sočiu ir šiltu gyvulių žiemojimu

(iš skaitytojų laiškų)

Paskutinę savaitę „Pergalės“ redakcija gavo eilę korespondencijų, kuriose parodomas rajono gyvulininkystės darbuotojų sąžiningas darbas.

„Salomėjos Nėries vardo kolūkis praėjusiais metais visuomeninės gyvulininkystės planą pilnai įvykdė. Gyvulininkystės fermų darbuotojai sąžiningai atlieka savo pareigas. Stambių raguočių prieauglį prižiūri kolūkietė A. Juškėnienė. Ji visada laiku pašeria juos, pagirdo. Gerai prižiūri arklius kolūkio I brigados arklėninkas J. Bukelskis. Daug reikšmės turi gyvulių priežiūrai ir tai, kad gyvuliai aprūpinti šiltomis patalpomis bei geru pašaru, ku-

ris reguliariai išduodamas“, – rašo S. Nėries vardo kolūkio kolūkietis S. Juškėnas.

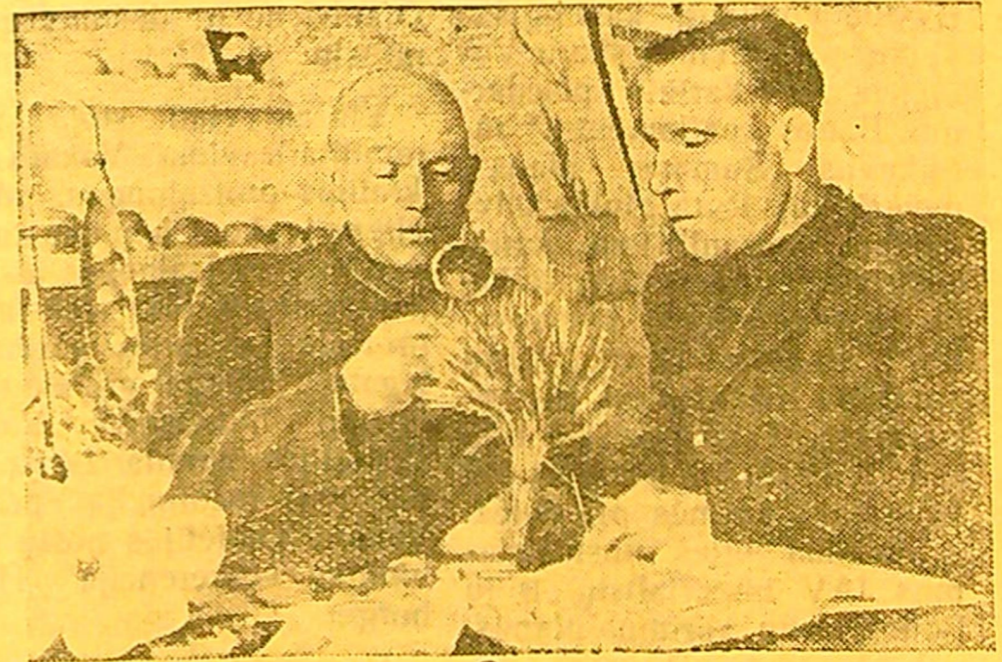
Apie pavyzdinę arklų priežiūrą rašo J. Zemaitės vardo žemės ūkio artelės kolūkietis J. Alksninis. „Kolūkio arklėninkai Vaitonis ir Kruopys gerai prižiūri arklius. Juos kiekvieną dieną laiku pašeria, pagirdo, pašukuoja. Todėl traukiamoji jėga čia yra gera. Fermos vedėjas drg. Skrindžius arklėninkų darbą dažnai tikrina.“

Gerai prižiūrimi arkliai Lysenko vardo kolūkyje. Apie tai rašo „Pergalės“ skaitytojas L. Talutis. Skaitytojų laiškuose rodo, kaip nuolat auga kolūkiečių rūpinimasis visuo-

meninio kolūkių turto stiprinimu.

Bet dar pasitaiko ir tokių gyvulininkystės darbuotojų, kurie į savo pareigas žiūri labai šalta. Redakcija gavo laišką iš „Tarybinio artojo“ kolūkio, kuriame nurodoma, kad dėl nepatenkinamo arklėninkų Murino ir Malinausko darbo, arkliai yra blogoje padėtyje. Arkliai girdomi prie neaptvertos duobės, kurioje vienas arklys jau paskendo. Duobė ir toliau neaptveriamas.

Gera gyvulių priežiūra žiemos metu įgalins pakelti gyvulių produktyvumą, padės tolesniam visuomeninės gyvulininkystės vystymui.

Prie Rietavo žemės ūkio technikumо dirba kolūkio laukininkystės brigadų brigadininkų dviejų mėnesių kursai.

Nuotraukoje: (iš kairės į dešinę) Skaudvilės rajono Stalino vardo kolūkio brigadininkas Stasys Globys ir Silutės rajono „Stachanoviečio“ kolūkio brigadininkas Antanas Narevičius botanikos kabinete tiria „Grazulių“ kviečius.

B. Umbraso nuotrauka
(ELTA).

Kolonijų tautos kovoje už savo išsivadavimą

Vasario 21 d. pažymima Tarptautinė kovos prieš kolonijinį režimą diena.

Viso pasaulio paprastieji žmonės su giltos simpatijos jausmu seka didvyrišką kolonijinių ir priklausomųjų šalių tautų kovą prieš kruvinąjį imperialistinių engėjų režimą. Ši kova sudaro svarbią sudėtinę dalį pasaulinės kovos prieš imperialistinius karo kurstytojus, už visos žmonijos išsivadavimą iš imperializmo jungo.

Nacionalinis išsivadavimo judėjimas kolonijiniame pasaulyje pradėjo vystytis Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos tiesioginėje įtakoje. Draugas Stalinas nurodė, kad po Didžiojo Spalio „Netrukdomo kolonijų ir priklausomųjų šalių išnaudojimo ir engimo era yra praėjusi.

Prasidėjo kolonijų ir priklausomųjų šalių išsivadavimo revoliucijų era, šių šalių proletariato nubudimo era, jo hegemonijos revoliucijoje era“.

Ypatingą užmojų imperializmo pavergtųjų kolonijinio pasaulio tautų kova įgijo po antrojo pasaulinio karo. Didžioji tarybinės liaudies pergalė prieš vokiškąjį ir japoniškąjį imperializmą įkvėpė kolonijines tautas didvyriškai kovai prieš imperialistinę priespaudą, sustiprino jų įsitikinimą pergalinga šios kovos baigtimi.

Didelę reikšmę tolesniam nacionalinio išsivadavimo judėjimo augimui kolonijose turėjo liaudies revoliucijos pergalė Kinijoje. „Nugalėjus Kinijos demokratijai,—pareiškė drg. Malenkovas,—atsivėrė naujas pasaulis ne tik kinų tautos, bet ir visų imperializmo engiamų Azijos tautų istorijoje. Azijos, Ramiojo

vandenyno baseino, viso kolonijinio pasaulio tautų kova pakilo į naują, žymiai aukštesnę pakopą“.

Pastaraisiais metais pavergtųjų tautų kova už savo išsivadavimą išsivystė visuose žemės rutulio žemynuose, apimdama dešimtis ir šimtus milijonų žmonių.

Atkakliai kovoja sukilusios tautos prieš imperialistinius vergvaldžius Pietryčių Azijoje. Daugiau kaip šešerius metus didvyriškai kovoja prieš prancūziškuosius imperialistus vietnamiečių tauta. Vietnamo Liaudies armijos rankose yra 90 procentų šalies teritorijos su 20 milijonų gyventojų. Per karo Vietnamo laiką prancūziškieji imperialistai neteko 200 tūkstančių kareivių bei karininkų ir didžiulio kiekio ginklų.

Vietnamiečių tauta, kovojanti Darbo partijos (Lao—Dong) vadovaujama, kupina pasiryžimo pilnutinai išvyti iš savo šalies prancūziškuosius ir amerikinius imperialistus.

Nuo 1948 m. liaudies karas prieš angliškuosius imperialistus vyksta Malajoje. Komunistų partijai vadovaujant buvo sukurta Liaudies išsivadavimo armija, kuri šiuo metu kontroliuoja didesniąją Malajos teritorijos dalį. Visos angliškųjų kolonizatorių baudžiamosios ekspedicijos prieš Malajos Liaudies išsivadavimo armiją pilnutinai sužlugę, nepaisant to, kad britiškasis imperializmas yra permetęs į Malają rinktinę 100 tūkstančių žmonių armiją.

Diena iš dienos plečia savo kovinius veiksmus Liaudies išsivadavimo armija „Hukbongas“ Filipinuose—šioje amerikinio imperializmo kolonijoje.

Didelių laimėjimų savo išsivadavimo kovoje pasiekė Birmos liaudis. Išsivadavimo armija kontroliuoja apie pusę visos šalies teritorijos. „Birmos liaudis iškovojo vieną pergalę po kitos savo sunkiame kelyje į nacionalinį išsivadavimą“,—pareiškė savo kalboje Pasaulinės Taikos Tarybos pirmojoje sesijoje birmiečių tautos atstovas Ko Tun Senas.

Pastaruoju metu liaudies masių galingu antiimperialistinių išstojimų arena tapo Vidurinių ir Artimųjų Rytų bei Šiaurės Afrikos šalys, apie ką liudija įvykiai Irane, Egipte, Maroke, Tunise. Sparčiai auga liaudies demokratinės jėgos Indijoje—šioje didžiojoje šalyje su 350 milijonų gyventojų, kuri iki šiol yra Anglijos imperializmo pusiau kolonijos padėtyje.

Amerikinis imperializmas ir jo angliškieji, prancūziškieji ir kiti partneriai patyrė gėdingą pralaimėjimą savo mėginimuose sustabdyti nacionalinę išsivadavimo kovą kolonijose. Priešingai, ši kova diena iš dienos įgyja vis platesnį užmojų ir liudija apie tai, kad artėja visos imperializmo kolonijinės sistemos pilnutinis žlugimas. Korėjos Liaudies armijos ir kinų savanorių būrių pergalės ginkluotoje kovoje prieš amerikinius interventus dar labiau įkvepia visas kolonijines ir priklausomas tautas kovai už savo išsivadavimą.

Kolonijinių tautų laimėjimai jų kovoje prieš imperialistinį jungą yra svarbus indėlis į galingosios socializmo ir demokratijos stovyklos tolesnį sustiprinimą ir liudija apie naują didžiųjų visaugalinčių Lenino—Stalino idėjų triumfą.

priklausomumo ir pasaulėžiūros.

Diena iš dienos stiprėja Vokietijos patriotų kova prieš vadinamąją Adenauerio „bendrąją sutartį“, pratęsiančią nenustatytam laikui šalies vakarinių sričių okupaciją; prieš rengiamą karinės prievolės įstatymą ir revanšistinius Bonos „vyriausybės“ siekimus. Visi sąžiningi vokiečiai vienijasi bendrai kovai už vieningą, nepriklausomą, demokratinę, taikingą Vokietiją. Jie mato savo vilčių įgyvendinimą visuotiniame Vokietijos rinkiminiam įstatyme, kuris numato įvykdyti laisvus rinkimus į nacionalinį susirinkimą, parengime ir sudaryme su Vokietija taikos sutarties, kuri suteiks jai taiką, laisvę ir nepriklausomybę.

Vakarų Vokietijos darbo žmonių pasiryžimas neleisti paversti vokiečių tautą patrankų mėsa, liudija, kaip rašo laikraštis „Nojes Dočland“, „apie naują, aukštesnę Vakarų Vokietijos darbo žmonių politinį susipratimą“.

A. Chazanovas

Įvykiai Korėjoje

Korėjos Liaudies Demokratinės Respublikos Liaudies armijos vyriausiosios vadovybės vasario 17 d. pranešime sakoma, kad Liaudies armijos junginiai glaudžioje sąveikoje su kinų liaudies savanorių dalimis per praėjusį mėnesį, nuo sausio 1 iki 31 dienos, sužlugydami agresyviuosius amerikines—angliškiosios kariuomenės ir lysinmaninės armijos puolimą, padarė jiems didžiulius gyvosios jėgos ir technikos nuostolius.

Sunaikinta, sužeista bei paimta į nelaisvę 721 priešokareivis bei karininkas. Paimta 530 įvairių sistemų šautuvų, 351 automatas. 74 lengvieji kulkosvaidžiai, 14 sunkiųjų kulkosvaidžių, 32 įvairaus kalibro patrankos. Sunaikinta bei sugadinta 57 tankai, 35 automašinos, 12 įvairaus kalibro patrankų, paskandinti 4 laivai. Numušti ir pagadinti 165 priešokareivis.

(TASS).

Kortelių sistemos panaikinimas Vengrijoje

Vengrijos Liaudies Respublikos darbo žmonės pasiekia vis naujus laimėjimus vystant liaudies ūkį ir keliant gyvenimo lygį. Paskelbtas pranešimas apie kortelių mėsa

ir mėsos gaminiams panaikinimą nuo vasario mėn. 18 d.

Tokiu būdu Vengrijoje darbar likviduota kortelių sistema.

(TASS).

Pasirengimas gogolinėms dienoms Čekoslovakijoje

Čekoslovakijoje plačiai išsivystė pasirengimas didžiojo rusų rašytojo N. V. Gogolio mirties 100—osioms metinėms paminėti. Į šį pasirengimą aktyviai įsijungė Čekoslovakijos teatrai, kurie rengiasi pa-

statyti nemirtingus Gogolio kūrinus.

Daugelyje Čekoslovakijos teatrų bus skaitomos paskaitos apie N. V. Gogolio gyvenimą ir kūrybą.

(TASS).

Brazilijos liaudis kovoje prieš brangumo augimą

Brazilijos liaudis tęsia kovą prieš smarkų kainų augimą, sunkinantį ir be to sunkią darbo žmonių padėtį.

Brazilijos spaudos pranešimu, 50 tūkstančių žmonių dalyvavo protesto demonstracijose, kurios, nežiūrint žiaurios kariuomenės ir policijos susidorojimo, truko 4 dienas. Minia daužė mėsos krautuves, prekyba buvo paralyžuota. Prieš gyventojus buvo panau-

dotos dujų bombos ir ginklai.

Gausių susirėmimų su kariuomenės dalimis ir policija rezultate yra užmuštų ir sužeistų.

Masinio protesto judėjimo prieš brangumo augimą išdavoje Rio - de - Žaneiro mėsos kainos buvo 60 proc. sumažintos.

(TASS).

REDAKTORIAUS PAV. D. MARČENKO

Skelbimas

1952 m. vasario 13 d. pamestas Zarasų Rajono Invalidų Namų antspaudas. Laikyti negaliojančiu.

Direktorius

Priimama prenumerata rajoniniam laikraščiu

„Pergalė“

nuo 1952 metų kovo mėn.

Prenumeratos kaina:

iki metų galo—13,00 rb.

6 mėn.—7,80 rb.

3 mėn.—3,90 rb.

1 mėn.—1,30 rb.

Prenumeratą priima visi ryšių ir „Sąjunginės Spaudos“ skyriai, agentūros, visuomeniniai spaudos platintojai, kolūkių laiškanėšiai bei apylinkių Tarybų sekretoriai.

Skaitykite savo rajoninį laikraštį!

Tarptautinė apžvalga

VOKIEČIŲ TAUTA PRIEŠ VOKIETIJOS MILITARIZMO ATKŪRIMĄ

Bonos revanšistai su Adenaueriu priešakyje, vykdydami savo užjūrio šeiminkų įsakymus, pastaruoju metu išvystė ypatingą karštingą veiklą paverčiant Vakarų Vokietiją JAV kariniu placdarmu. Bonos „parlamentui“ ratifikavus „Šumano planą“, paverčiantį Rurą ginklų kalve naujam pasauliniam karui, amerikinių imperialistų liokajai iš „federalinės vyriausybės“ stengiasi iš visų jėgų aprūpinti Eizenhauerį patrankų mėsa. Tai pasireiškia tuo, kad Bona ruošia įstatymą dėl visuotinės karinės prievolės.

Stodama prieš nusikalstamus JAV imperialistų ir jų Bonos tarnų karinius planus, vokiečių tauta išvysto nacionalinį pasipriešinimą, kuris apima vis platesnius gyventojų sluoksnius. Remšeido metalistai, Ruro kalnakasiai ir metalurgai, studentai, miestų ir kaimų gyventojai pareiškia, kad jie reikalauja nutraukti naujo karo parengimo politiką. Gausios demonstra-

cijos, kylančios įvairiose Vakarų Vokietijos dalyse, vyksta šukiais, reikalaujančiais Adenauerio atsistatydinimo. Tokios demonstracijos įvyko Frankfurte prie Maino, Darmštade, Maince, Heidelberge, Ofenbache ir dešimtyse kitų miestų.

Vis aktyviau stoja prieš remilitarizavimą Vakarų Vokietijos profsąjungos. Miunchene įvyko nepaprasta Bavarijos profsąjungų atstovų konferencija. 900 tūkstančių profsąjungų narių vardu delegatai vieningai priėmė rezoliuciją, atmetančią Vakarų Vokietijos remilitarizaciją. Tokią pat rezoliuciją priėmė Vakarų Vokietijos uostų darbininkų konferencija Hamburge.

Demokratinės Vokietijos nacionalinio fronto nacionalinės tarybos atsišaukime į visus vokiečius pasakyta, jog gamyklose, profsąjungų organizacijose vis garsiau skamba šukis, raginantis visus darbininkus ir tarnautojus veikti vieningai, nepriklausomai nuo jų politinio